

[A. C. D. Petersen.]

Det er den store Forskel. Nu er Bedrifterne overkapitaliserede paa Grund af Ejerskifter, de er overbebyrdede med Udgifter, som man i 90erne slet ikke kendte til — hvad var Skatterne i 90erne sammenlignet med nu, og hvad var Arbejdslønnen den Gang i Forhold til nu? Der kan jo overhovedet ingen Sammenligning drages! Nu er Generalomkostningerne blevet for store, saa hvis man ikke kan bringe disse ned eller skaffe højere Priser, saaledes at Produktionen ad den Vej bliver rentabel, er der ingen Mulighed for at frelse de kriseramte Landbrugere.

Jeg vil slutte min Omtale af disse Lovforslag med at sige, at en saadan Laaneforanstaltning — ligesom Statens andre Laaneforanstaltninger — synes ikke at staa i noget særligt godt Forhold til den Kreditindskrænkning og den Pengepolitik, som i øvrigt føres her i Landet, og som føres paa Basis af en af Rigsdag og Regering given Lov. Jeg vil gerne spørge den højtærede Minister, om man ikke kan tænke sig, at den knugende Kreditnød kan afhjælpes ved, at Bankerne i nogen Grad løsner den Kreditindskrænkning, som de praktiserer. Dette vilde i nogle Tilfælde kunne gøre Virkning, i hvert Fald lige saa megen Virkning som dette, at Staten skulde optræde i Konkurrence med Bankerne og Sparekasserne om Udlaan af Midler.

Det tredje Lovforslag, vi behandler, Forslag til Lov om midlertidige Foranstaltninger til Støtte for Landbruget, som er fremsat fra socialdemokratisk Side, gaar ud paa Laan til lav Rente, kontante Tilskud, Pantegælds Overførelse til løs Gæld, Afdragsmatorium, Rentematorium, Udstykning og endelig en Undersøgelse af Landbrugets Prioritetsforhold. Det ærede Medlem Hr. Bording holdt i Gaar som Ordfører for sit Parti en meget lang Tale, hvori han priste dette Lovforslag, og jeg skal indrømme, at der her foreslaas mange Foranstaltninger, som kan virke forbedrende, hvis man kun tilsigtede at hjælpe de enkelte, men det er jo ikke nok med at hjælpe den enkelte Mand i den øjeblikkelige Situation, det kommer an paa, hvorledes de Midler, man stiller til Raadighed for den enkelte Mand i den enkelte Situation, kommer til at virke overfor alle de andre og ud i Fremtiden. Og jeg tror rigtignok, det vilde være at give Landbrugets Realkredit et Dødsstød, hvis man, naar en Laangiver har stillet Kapital til Raadighed i Opgangstider, da Ejendommene blev vurderet saa højt, at man kunde finde Midlernes An-

bringelse forsvarlig, bestemmer, at i samme Øjeblik, som Konjunkturerne gaar nedad, og Ejendomspriserne dermed synker, saaledes at der bliver en vis Risiko for de udlaante Midler, skal Prioriteterne skæres ned og overføres til løs Gæld, saaledes at disse Laangivere, hvis der sker en Tvangsakkord, kan komme til at tabe deres Penge. En saadan Fremgangsmaade mener jeg er uforsvarlig. Om Overførelse af Rentesatser, hvad enten det drejer sig om allerede faldne Renter eller om kommende Renteudbetalinger, til en Forhøjelse af Hovedstolen kunde der maaske bedre forhandles. Dette anser jeg ikke for at være saa farligt, idet man vel i mange Tilfælde ellers kom til at staa overfor, at disse Renter slet ikke blev betalt, men hvad vil paa den anden Side Følgen deraf blive? Ingen tror jo paa, at Landbrugets økonomiske Forhold i den nærmeste Tid skulde ændre sig saaledes, at Folk bedre kunde forrente en større Gæld, end de nu kan forrente en mindre.

Hvad de kontante Tilskud angaar, er det selvfølgelig ogsaa et virksomhedsfuldt Middel, naar bare man kan finde de Samfundsmedlemmer, som er villige og har Evne til at betale dem — ja, *Socialdemokratiet* kan jo finde saadanne Samfundsmedlemmer, men jeg tror nu ikke, at man ved kontante Tilskud virkelig kan hjælpe Landbruget lige saa lidt som noget andet Erhverv, der er i Beknæb.

Om Afdragsmatoriumet gælder i Virkeligheden det samme, som jeg sagde om Rentematoriumet; en Overførelse af Afdragskapitel kan maaske lette en kort Tid, men de, der skal have Afdragene, kan ogsaa derved komme i meget vanskelige Forhold. Jeg kan tænke mig, at mange af dem, som har solgt deres Ejendomme under Krigen, har opdaget, at det var en Dummhed, de begik, og at de derfor hurtigst muligt har købt igen, men de har staaende i den solgte Ejendom en Sidsteprioritet, som afdrages med bestemte Beløb gennem en længere Aarrække, og alene paa Grund af denne Afdragsrækkelse er det dem muligt at blive siddende ved den Ejendom, de senere har købt. Skal vi da for at hjælpe den første Køber, slaa den anden ihjel? For saaledes bliver det.

Jeg kan altsaa ikke se, at man igennem disse Forslag kan træffe virksomhedsfulde Foranstaltninger mod denne Krise. Hvad Udstykningen angaar, maa jeg rigtignok sige, at den vistnok ikke er saa stærkt paakrævet i Øjeblikket, der er vist ingen særlig Anledning for Staten til at træde i Brechen for yderligere Udstykning, saa meget mere som